

explorerer

REJSER : OPLEVELSER : BREVKASSE : FRITID : TV/RADIO

> Få det bedste
ud af Basel

SIDE 8

> Lad Dem fortrylle
af Cairos mylder

SIDE 12

GALAPAGOS

Besøg et paradys for naturelskere

SIDE 20

BEST
TRAVEL

www.besttravel.dk • 7020 9899
Storbyferie fly+hotel 4 dage fra 2.195,-
SE NÆSTE SIDE

Mennesker og dyr (her den blåfodede sule med æg) kommer udmærket ud af det med hinanden på Galapagos. Og træder man alligevel for tæt på sidder næbbet formodentlig øjeblikkeligt i foden.

I Darwins fodspor

Tag med Explorers udsendte på en behagelig krydstogtslignende ekspedition til de myteomspundne Galapagos-øer, hvor havleguaner, kæmpeskildpadder, pingviner og blåfodede suler regerer. Og hold på hat og briller: Darwins dyr nyder forkørselsret i alle henseender.

Tekst og foto:
MADS STENSTRUP
Jyllands-Postens
udsendte medarbejder

GALAPAGOS

Allerede nede ved det beskedne kaj anlæg får vi en forsmag på det eventyr, der venter os. De tre bænke under halvtaget er alle optaget af søløver, som småvrissende lader forstå, at de absolut ikke har tænkt sig at "rykke en balle", bare fordi vi godt kunne tænke os at sidde ned et øjeblik i middagsstunden, mens vi venter på gummibådene.

Vel ankommet med indenrigsfly fra det ligeledes, men på en helt anden måde, spændende moderland Ecuador til Galapagos' lille lufthavn, Baltra, er det tid til at gå og sejle i Charles Darwins fodspor, far til den revolutionerende evolutionslære om arternes oprindelse og overlevelse for de bedst egnede. Den i dag alment accepterede sandhed om livets opståen og udvikling, som vi lærer vores skolebørn, og som har overbevist de fleste kristne om, at

det Gamle Testaments ord om, at Gud skabte dyrene på fjerdedagen, ikke skal tages alt for bogstaveligt.

Det var her på de - i forhold til den øvrige planet - ganske unge øer, isoleret i krydspunktet mellem den arktiske Humboldtstrøm og den varme Panama-strøm, der skaber et så unikt, frodigt marinliv nær Ækvator langt ude i Stillehavet, at Darwin ved studier af det særlige dyreliv fandt ud af, at ikke meget i naturen er statisk, men over tid påvirkes og indretter sig efter forholdene.

Mange turister

Galapagos er med sine efterhånden 120.000 årlige besøgende, primært europæere og amerikanere, så småt ved at blive det tiløbsstykke, som, hvis ikke det er velkontrolleret, kan gøre en ende på stedets særegenhed. Men, som vi også skulle opdage,

kommer der endnu ikke flere, end at både kæmpeskildpadder, blåfodede suler og svømmende leguaner m.m.fl. endnu ikke har lært, at mennesket bør man vist komme af vejen for.

Og det behøver dyrene heller ikke på øerne, hvor turisterne holdes strikt på de med hvide hegnspæle, afmærkede stier, og dyrene altid har forkørselsret.

Reglerne for mennesker er klare og indiskutable: Bliv på stierne, efterlad intet ud over dit fodspor, og tag intet med dig hjem ud over minder og fotografier. De nødvendige vandflasker, vi har med, er selvfølgelig genbrugs og skal med tilbage på vores skib til genopfyldning. Private skibe, der opbringes ved øerne uden tilladelse og de krævede certificerede guider, konfiskeres kategorisk.

Fulde af høje forventninger, der helt blev indfriet, deltog vi i fire døgn udflugt-

Storslåede naturoplevelser og farverige dyr venter på bl.a. Espanola.

Dyrenes farver er iøjnefaldende i det ellers grå landskab.

» På stranden spankulerer en meterlang uhyggeligt udseende havleguan lige så upåvirket af tumlen, som havde det været naboens kat derhjemme.

ter rundt til en bred vifte af de barske, smukke vulkanøer på den mest behagelige måde – fra det lille krydstogtskib "Santa Cruz". Ordet "krydstogt" nægter besætningen dog kategorisk at høre tale om. Under de mange briefinger, der hver aften gør passagererne klogere over en velfortjent gin og tonic, slår de det hen. Næ, vi er på ekspedition, og sådan føles det også – med de vidende og engelsktalende naturvejledere i rollen som veloplagte David Attenborough'er. Og med vækning i de små kahytter omkring dagry ved halv seks-sekstiden og landsætning i 10-12-mandsgrupper, før klokken er 8.00 om morgenen, er der da heller ikke tale om et mageligt krydstogt i traditionel forstand. I land er der heller ingen souvenirforretninger eller gaveforretninger at flå, skønt vi i øvrigt hverken savner servering eller bekvemligheden i i hvert fald mellemtimerne ombord.

Med kahytsplads til kun knap 90 mennesker genkender og hilser alle snart på alle, herunder den 60 mand store besætning inklusive den halve snes veluddannede og certificerede naturvejledere.

Første stop efter indkvarteringen og en

hurtig frokost er La Bachas, de organisk skabte hvide strande i små vulkanske laguner på den centralplacerede ø, som vort skib også er opkaldt efter.

Men allerede under den korte gummi-bådstur i land får alle pludselig travlt med at knipse et par havskildpadder i vandoverfladen, som om vi aldrig skulle komme til at se sådan nogle igen. En kort introducerende vandretur i den nedgående sol, og så er en forfriskende svømmetur, hvad der er brug for.

Leguan på strandinspektion

Og straks på stranden, efter landingen, spankulerer en meterlang uhyggeligt udseende havleguan på tværs langs vandkanten lige så upåvirket af tumlen, som havde det været naboens kat derhjemme. I de minutter opfører vi os alle igen, som om heldet i den grad har tilsmilet os, og der knipses igen løs.

De næste dages ekspeditioner skal imidlertid give os snesevis af lige så gode eller væsentligt bedre *photo opportunities*,

Fortsættes >

Galapagos' vulkanske landskaber er særegne og en attraktion i sig selv.

Man kan komme helt tæt på de vilde dyr, som ikke frygter mennesket.

Pelikan lander elegant i Paradis.

- begyndende med besøget på Espanola næste morgen.

På den lille østligt beliggende ø tager legende søløver imod i den krystalblå vandkant, da gummibådene sætter os i land på klipperne. Og straks med fast grund under fødderne observerer vi et væld af krybdyr, der ligger på klipperne og allerede har trukket de første varmende morgensolstråler til sig.

Endnu nogle få skridt, og vi må nærmest hinke mellem de ugenerede blåfode-suler og deres æg, som de står med mellem benene. De unaturligt blå fødder har noget med deres kost at gøre, får vi at vide. Ikke om de vil flytte sig, højst skræpper de irriteret op, når vi uforvarende kommer for tæt på. Ligesom vi – hvis vi ikke havde fået klar besked om det modsatte – nemt kunne have ladet os lokke hen for at klø de søde søløveunger bag ørerne.

En tre-fire km lang vandretur på tværs af øen giver os et godt indtryk af flora og fauna, herunder et par eksemplarer af de i denne sammenhæng ærlig talt temmelig kedeligt udseende galapagosfinker, som

Darwin imidlertid fandt ud af, fandtes på stort set alle øerne og kun her. Men til gengæld i ca. 30 forskellige varianter – f.eks. kaktusfinker, træfinker, spættefinker og mangrovefinker – efter de specielle livsforhold, de konkret har haft på de enkelte øer.

Et andet, mere spektakulært eksempel, som vi møder hele tiden, er grupperne af indimellem hundreder er havleguaner: De meter lange drabeligt udseende, men ganske fredelige firben med "dragetakkerne" på ryggen.

Leguaner kan man finde mange steder, også på det syd- og mellemamerikanske fastland, f.eks. i regnskoven, hvor de ligger på grenene, gerne over floderne, og snapper insekter. Men selv om de andre steder på Jorden kan svømme i land, hvis de skulde plumpe i, er det kun på Galapagos, at de direkte har indrettet deres liv efter at græsse tang og andre vækster på havbunden. Med deres kraftige haler har de ingen problemer med at manøvrere trods de indimellem formidable bølger. De forbliver også gerne en time under vand uden luft.

På Galapagos er de alle lavasortgrå som

grundfarve på siderne, men med et imponerende farvespil fra lyserrød over gylden til azurblå over maven og ryggen, alt efter hvor på øerne vi nu observerer dem.

Dagen og dagene går med overordentligt svedende middagstemperaturer her midt i den sydamerikanske højsommer, som falder i vinterhalvåret. Middagsheden overstår vi som regel på "Santa Cruz" sol-dæk eller i de airconditionerede kahytter. Og hen på eftermiddagen bliver det tid til dagens anden udflugt, som regel lidt mindre anstrengende, og for de gode svømmere med muligheder for nogle imponerende snorkelture, f.eks. ved Floreana og ved de flere hundrede meter høje forbjerger ved Punta Vicente Roca på Isabelas søhesthovedlignende nordspids.

Kærlighed i lagunen

Vi får bl.a. mulighed for at snorkle med venlige søløver og pingviner. Og på tredjedagen følger og cirkler undertegnede i 25 minutter rundt om en kæmpe stor, meget interesseret havskildpadde. Eller er det i virkeligheden den, der cirkler omkring mig

folkeoplysning

Flere end 200.000 tilfredse gæster årligt!

Malta • Mallorca
Tenerife • Kreta
Samos • Italien

Sydens sol fra 2.323,-
(inkl. navngivet hotel, mad på fly, transfer t/r, dansk rejseleder)

Ring **70 30 02 02**
Kom først til de bedste tilbud – tilmeld dig www.folkeferie/nyhedsbrev
Tjek detaljer:

FolkeFerie.dk

Det kunne være en albatros, som leguanerne misser efter.

med en halv meters afstand? Dens dybsorte øjne har tydeligvis set en del.

På næstsidste dag, på Fernandina, den vestligste og yngste ø – kun ca. 500.000 år gammel – får vi måske ekspeditionens mest paradisiske oplevelse ved en lille lagune omgrænset af grønt buskads og med den store la Cumbre-vulkan i baggrunden.

Her, på lavt vand, ligger der helt tæt på klipperne to store havskildpadder i hed omfavelse, mens tre andre hanner tålmodigt fra forskellige positioner i lagunen ligger i kø og venter på deres tur. Inde i lagunens lave vand svømmer også flere gange store rokker med deres "vingespids" sælsomt placeret helt op over vandoverfladen, ligesom pelikaner letter og styrtdykker i lagunen mellem de boltrende søløver på jagt efter fisk.

På samme ø møder vi i øvrigt også senere den særlige skarvtype, der med årene har glemt at flyve og ladet sine vinger forfalde til en parodi, som de så lattervækkenne en gang imellem står og basker truende med.

Det bliver til en masse dyr og en række

mindeværdige oplevelser, inden vi på sidstedagen igen går i land på Santa Cruz, hvor der faktisk lever almindelige mennesker i egentlige byer beskæftiget med bl.a. turistindustri og landbrug. Sejlturene mellem øerne har budt på et utal af bl.a. de karakteristiske fregatfugle og vist nok, hævder nogle, også et par albatrosser, men også flere møder med store grupper akrobatiske optrædende delfiner.

Sundene mellem øerne skulle også byde på ikke så få hvaltyper, men dem oplever vi dog ikke.

På øens sydspids har man også etableret det verdensberømte forskningscenter Charles Darwin Research Station, der besøges af forskere fra hele verden og bl.a. udmærker sig ved at indsamle æg fra Galapagos' unikke kæmpeskildpadder – i øvrigt i 11 forskellige udgaver, alt efter hvor på øerne de er fundet. Nogle f.eks. med ekstremt lange halse, så de kan strække sig efter bladene på de få træer.

Mange af de fuldt udvoksede kan veje flere hundrede kilo og blive op til 150 år gamle og dermed personligt næsten have

mødt Darwin (eller i hvert fald have talt med deres mor om det), da han, om bord på krigsskibet "Beagle", i 1830'erne ankom til øerne.

På centret udruges æggene i fred fra de hunde, geder og rotter, som mennesket har medbragt, og som nu bekæmpes, fordi de truer skildpaddernes eksistens. De fleste af skildpadderne sættes ud i naturen igen, men enkelte af de kæmpestore "forhistoriske" dyr kan beskues – live – på centret, hvor de ugeneret guffer store mængder af frugt og grønt.

Kæmpeskildpadden i sit naturlige element kan vi trods alt ikke få lov at se. Det vil være for tidskrævende at bringe turistene til de svært tilgængelige bjergrige egne af f.eks. hovedøen Isabela, hvor de endnu lever.

Vi vinker i stedet farvel med store minder om at have oplevet "verdens skabelse".

mads.stenstrup@jp.dk

Fortsættes>

"Man bliver da afhængig af at rejse!"

Pernille Lerberg, 20 år i Nyhavn Rejser

Når Pernille fortæller om sine bedste rejseoplevelser, kan du høre mexicanske mariachi-orkestre spille, du kan smage chilien og tequilaen, og du rejser med langt ind i regnskoven til Palenques maya-ruiner. Det handler om passion, livsglæde og total overgivelse til oplevelserne. Som Pernille siger: "Man bliver da afhængig af at rejse". Vi andre må bare supplere: "Man bliver da afhængig af Pernille".

1. maj er det 20 år siden Pernille startede Nyhavn Rejser. Tillykke med jubilæet, din glade og dejlige tøs! Og tak, fordi du har givet os så unikke værdier.

Galapagos

Kæmpeskilpadder på Charles Darwin, Research Station.

3 gode og dårlige ting ved rejsen

Plus

- > Den helt unikke og mangeartede natur.
- > De dygtige naturvejledere.
- > Den gode komfort om bord.

Minus

- > Det meget omskiftelige vejr, der kan give hård søgang og en pludselig byge.
- > Den overordentlig lange flyrejse til øerne.
- > De tidlige vækninger giver ikke meget natklubsliv.

Rejsen dertil

- > Et besøg på Galapagos er kostbart og bør kombineres med en rundrejse i moderlandet Ecuador eller på det øvrige sydafrikanske fastland.
- > Forholdsvis få flyselskaber, bl.a. KLM, British Airways og Air France, flyver direkte fra Europa til Ecuador, hvorfra der kan flyves videre. Prisen for en returbillet fra København til Quito er ca. 7.500 kr., billetten til Galapagos koster et par tusinde kr. mere.
- > En firedagespakkerejse med hotel/krydstogtskib koster fra 1.500 dollars (i lavsæsonen) og opefter, hvis man er to i dobbeltkajyt, og så skal man være ude i god tid, minimum et halvt år forud. En sådan tur kan f.eks. købes gennem selskabet Metropolitan Touring; se mere på www.metropolitan-touring.com
- > Jyllands-Postens udsendte deltog i en rundrejse, som arrangeres af Kuoni. Rejsen hedder "Forunderlige Ecuador og Galapagos," varer 16 dage og koster ca. 30.000 kr. Læs mere om rejsen på www.kuoni.dk – og om Ecuador i seneste nummer af Explorer (fra 19. april).
- > Rejsernes deltagere er typisk godt gående, 40- til 70-årige i fornuftig form.

Charles Robert Darwin

- > Engelsk naturhistoriker, 1809-1882.
- > Som ung påmønstrede og sejlede Charles Darwin Jordan rundt, bl.a. til Galapagos, på 90-fodsbriggen "HMS Beagle". Det skete i årene 1831-1836. Her gjorde han en lang række iagttagelser af forskellige plante- og dyrearter og deres geografiske fordeling.
- > Dette ledte ham til den slutning, at arterne havde udviklet sig fra en fælles forfader, hvilket senere førte frem til hans hypotese om naturlig selektion.
- > Det gennemgående tema var, at den naturlige udvælgelse implicerede, at de bedst egnede eksemplarer havde størst chance for at overleve, beskrevet i bl.a. hans bog fra 1859 "The Origin of Species by Means of Natural Selection" (dansk oversættelse ved J.P. Jacobsen, "Om Arternes Oprindelse ved Kvalitetsvalg eller ved de heldigst stillede Formers Sejr i Kampen for Tilværelsen", 1872).
- > Bogen revolutionerede opfattelsen af mennesket og foranledigede en hidsig debat, også uden for fagfolkernes kreds, idet der var uvilje mod at forkaste den bibelske skabelsesberetning som "historisk".

Solbad i strandsandet.

Forårsweekend?

Nu fra kr. 390,- pr. person/nat
Book på scandichotels.dk

Scandic

Pingviner og søløver på Floreana.

Nok er der blevet flere turister på Galapagos, men de opfører sig også langt mere respektfuldt, fortæller Julio Zabala.

»For 20 år siden drømte de få turister ikke om at følge stierne og gjorde derfor mere skade, end de mange flere turister gør i dag. Og der er stadig plads til flere. Men jeg mener også, at myndighederne bør gøre mere for, at turisterne ikke alene kommer hertil på krydstogt, men også besøger de lokale byer og ser, hvordan vi, de fastboende mennesker, lever her med respekt for den unikke natur.«

Zabala ærgrer sig over, at så få af de mange penge, som de velbærgede turister betaler for at besøge de unikke Galapagos-øer, i virkeligheden kommer nationalparken og de lokale til nytte.

»Når en turist bruger 1.500-2.000 dollars på et firedagesophold på et skib her, er det som regel kun omkring 100 dollars, der ender herude. Resten forsvinder til fastlandet,« fortæller Zabala, der også synes, at parkledelsen har ageret passivt ved i mange år at have undladt at anlægge nye stier på mange af øerne og dermed gøre stedet endnu mere tilgængeligt.

»Langt de fleste besøgende, som vi viser øerne frem for, behandler stedet med den største respekt, selv om man godt kunne ønske, at alle vores gæster havde sat sig så godt ind i sammenhængene hjemmefra, som I skandinaver har.«

En virkelig trussel mod øernes uberørt-hed er til gengæld fiskere. Specielt costaricanske fiskere er ganske opsigtsvækkende for nylig blevet mistænkt for at have slagtet et halvt hundrede søløver på stranden på en af øerne. Angiveligt som hævn for, at de forhindres i at fiske bl.a. kostbare tunfisk og hajer til det asiatiske marked i de nu totalfredede farvande.

Selvfølgelig er der også slanger i dette paradys.

mads.stenstrup@jp.dk

Naturvejleder med mening

Costaricanske fiskere er slangerne i paradys, fortæller den særdeles veluddannede turistguide Julio, der mener, at Galapagos sagtens kunne have plads til endnu flere turister.

Tekst og foto: MADS STENSTRUP
Jyllands-Postens
udsendte medarbejder

Det er ikke tilfældige naturister, som myndighederne pudser på Galapagos-øernes stadig flere dyrt betalende turister. 45-årige Julio Zabala, som eksempelvis viser vores danske gruppe fra det gode skib "Santa Cruz" rundt, er tværtimod særdeles vel klædt på med uddannelser fra tre universiteter, heriblandt fire års medicin og biologi i Miami.

Han er selv født og opvokset på Isabela som tredje generation af en kvægavlerfamilie. De seneste syv år har han primært guidet amerikanske grupper, bl.a. med Michael Douglas og Danny de Vito, men også den spanske konge Juan Carlos har prøvet turen. En måned på farten og to uger hjemme hos familien, og så er Julio af sted igen.

Zabala fortæller, at nok er turisterne blevet flere i hans 20 år som vejleder, men det er reguleringerne og turisternes viden og respekt heldigvis også.

VIETNAM

fra rejsedrømme til drømmerejser

Vietnams højdepunkter

Individuel rundrejse | Fra skibets dæk oplever du Ha Long Bugten vågne. Det særlige lys og den tynde tåge, der smyger sig om de mystiske klippeformationer, giver stedet en magisk aura. Men du har meget mere i vente: Hanois gamle bydel med sine smalle gyder, den traditionsrige kejserstad Hué samt den billedskønne handelsby Hoi An. Senere venter Ho Chi Minh City med krigsmindemuseet, vietcongs tunneller og en sejltur gennem Mekong-deltaets frodige kanaler til Sydøstasiens største flydende marked. Rejsen afsluttes med fire dages badeferie i Phan Thiet.

17 dages rundrejse
Pris fra kr. 16.995

Prisen inkluderer | Flyrejse København – Hanoi//Ho Chi Minh City – København t/r | Flyrejse Hanoi – Hué//Danang – Ho Chi Minh City | 15 overnatninger med morgenmad på hotel i valgte klasse | 2 dage/1 nats minikrydstogt på Ha Long Bugten inkl. alle måltider | Al transport og alle udflugter i privat bil med chauffør og lokal engelsktalende guide | Sejltur i Hué | Sejltur i Mekong Deltaet | Billetter til vandduketeater i Hanoi.

Hannibal Marco Polo

Århus: 86 76 00 99 · Kbh: 33 76 67 00 · hannibal@marcopolo.dk · www.hanniballogmarcopolo.dk

